

Kisboldogasszony

(szeptember 8.)

Róm 8,28–30

A boldogságos Szűz születése

²⁸Tudjuk azt is, hogy akik Istent szeretik, azoknak minden javukra válik, hiszen ő saját elhatározásából választotta ki őket. ²⁹Akiket ugyanis eleve ismert, azokat eleve arra rendelte, hogy Fiának képmását öltsek magukra, így lesz ő elsőszülött a sok testvér között. ³⁰Akiket előre erre rendelt, azokat meg is hívta, akiket meghívott, azokat megigazulttá tette, akiket pedig megigazulttá tett, azokat meg is dicsőítette.

Mária születéséről a Jakab apokrif evangéliumban olvashatunk, és ezt költeményben dolgozta fel Szent Romanus. Palesztinában a VI. században már létezik ez az ünnep. Az Efezusi Zsinat (431) nagy lendületet adott Mária születése kultuszának is, különösen Krétai Szent András liturgiájában kapott nagy szerepet. A IX. században adoptálták az ünnepet a Gelasianus-kalendárium szerint. I. Szergiusz pápa (687–701) litániát és körmenetet is előírt az ünnepre. Mária születésének története a gót-gallikán forrásokban szerepel. Nyugaton csak lassan terjed el a születésének története. Magyarországon a Teleki- és az Érdy-kódexben olvashatunk először Mária születéséről, és a barokk korban vált igen népszerűvé.

Isten-képmásiség, az efezusi levél elején található áldás műfajilag igen közel áll a Kumránban talált áldó formulákkal, az úgynevezett Hodayotokkal. Szerkezetét és nyelvezetét tekintve azonos, tartalmát tekintve gazdagabb áldásokról van szó. A levélben számos esetben találkozunk a „Krisztusban” formulával, amely eszközhatározó értelemben szerepel, és a Krisztus által közvetített áldásokra vonatkozik. Isten kiválasztása is Krisztus által történik, mint ahogyan a kegyelmet is ő közvetíti. Igen fontosnak tartja a szerző, hogy ezt a kiválasztást ne egy időbeli folyamat részeként értelmezze – mert az azt jelentené, hogy Isten tervében időközben változás állt be –, hanem az idő előtt eldöntött eseménynek, amely azonban csak az idő egy pontján teljesedik be. Azzal, hogy Isten gyermekeivé fogadott bennünket, mi is feladatul kaptuk a világ megszentelését. A keresztyének életüket úgy fogták fel, hogy Isten megváltó munkáját kell folytatniuk. A világ jobbá tévése a keresztyén közösségeken keresztül történik, amelyek más közösségi és

egyéni morált valósítanak meg, mint a pogány közösségek. Az ősegyház közösségei példaképek voltak a pogány városi számára, hogy lehetséges másként is élni, mint ahogyan ők.

Az első zsidókeresztény közösségek Jézus után, még életében Máriát tartották a példaértékű kereszténynek, és tisztelete ezért igen hamar elterjedt az egyházban, majd kiemelt szerepe, tiszteletének kultikus elterjedését eredményezte. Az evangéliumok stílusában a keresztény hagyományt kiegészítették Mária születésével is, mint ahogy a Máté- és a Lukács-evangélium leírta Jézus születését, úgy kellett rögzíteni a Szűzét is. A keresztény hagyományban Mária úgy viselkedik, mint aki pontosan tudatában van fontos szerepének a megváltás rendjében. Ez a szemléletmód azonban a kánoni evangéliumokból hiányzik. Történetileg Mária nem lehetett pontosan tudatában küldetése teljes tartalmával és jelentőségével. Ezt ő is csak később értette meg. Mária gyermekora feltehetően történetileg egy jámbor zsidó leány átlagos élete lehetett. Vallási műveltsége is megegyezett a korabeli nők vallási műveltségével. Számos kritikus megjegyzi, hogy a nőt nem részesítették vallásoktatásban, ezért túlzás feltételezni, hogy Mária ilyen jól ismerte volna a Szentírás prófétai szövegeit. A vallási műveltség az antik Izraelben azonban sokkal magasabb szintű volt, mint a mai társadalomban, másrészt a zsinagógai felolvasásokon jelen voltak a nők is, még akkor is, ha az a férfiak dolga volt. Egy vallásra fogékony nő a felolvasott szövegekből sok mindent megjegyzett és megértett. Annyit mindenképpen, hogy életét Isten tervének megfelelően alakítsa.

A modern kor vallásosságából nehéz visszakövetkeztetni az antik kor vallásosságára. Az antik korban mélyebben átértékelték, hogy mindenki személyes életét Isten tervezi. A modern korban az „önmegvalósítás” jelszava alatt magunk akarjuk megtervezni az életünket. Ez igen sok esetben csak munkahely, szabadidő programok és fogyasztási szokások megtervezését jelenti. Ahhoz, hogy életünket kitöltsük, munkánk hivatásszerű felfogására van szükség. Néhányan eljutnak oda is, hogy küldetésszerűen fogják fel életüket, alárendelik szellemi céljaik megvalósítására. Ilyen szellemi cél volt Mária esetében vállalni Jézus anyja szerepét a vele járó küldetéssel, hogy gyermeke missziójával is azonosulni tudjon. Valamilyen életcállal nekünk is azonosulni kell, különben azt fogjuk érezni egy idő után, hogy életünk egyre terhesebb és üresebb. Máriát és a szenteket megőrizte ettől az érzéstől a küldetésstudatuk.